

תשובות הגר"ח (כת"י)

ויקהל

ש. ויקהל ל"ח י"ח - י"ט. ומסך שער החצר וגו', ועמדיהם ארבעה ואדניהם ארבעה נחשת וויהם כסף וצפוי ראשיהם כסף. הנה לעיל פ' תרומה (כ"ז, ט"ז - י"ז) כתיב, ולשער החצר מסך וגו', כל עמודי החצר סביב מחשקים כסף וויהם כסף ואדניהם נחשת, והק' אאמו"ר שליט"א למה ציפה ראשיהם כסף כפי שנאמר בעשיה בפ' ויקהל, והרי בציווי בפ' תרומה ל"נ לצות ראשיהם כסף (וכן ק' בויקהל ל"ח י"ח).

ת. התורה קיצרה.

ש. ויקהל. הנה בפ' ויקהל נאמר קודם המשכן והחצר ואח"כ הכלים, ואילו בציווי לעיל פ' תרומה נאמר קודם הכלים ואח"כ המשכן והחצר. וצ"ב.

ת. אין הסדר מעכב.

פקודי

ש. פקודי ל"ז א'. פרש"י וז"ל, ויעש בצלאל. לפי שנתן נפשו על המלאכה יותר משאר חכמים נקראת על שמו עכ"ל, צ"ב דהא מצינו דגם משה רבינו ע"ה מסר נפשו וכדפרש"י בפ' נשא ז' א' וז"ל, כלות משה. בצלאל ואהליאב וכל חכם לב עשו את המשכן ותלאו הכתוב במשה לפי שמסר נפשו עליו לראות תבנית כל דבר ודבר כמו שהראהו בהר להורות לעושי המלאכה ולא טעה בתבנית אחת וכן מצינו בדוד לפי שמסר נפשו על בנין בית המקדש כו' לפיכך נקרא על שמו כו' עכ"ל.

ת. זה על ההקמה.

ש. פקודי ל"ט ל"ג. ויביאו את המשכן אל משה וגו'. את השלחן את כל כליו ואת לחם הפנים. לכאן צ"ב דהא בעשייה לעיל ל"ז י' לא נזכר לחם הפנים. ועוד, למה הכינום מעתה והרי גמר מלאכת המשכן הי' בכ"ה בכסליו והקמתו הי' בר"ח ניסן. ועוד, היכן הניחום ואם נימא שהניחום על השולחן לכאן חידוש הוא שהרי עדיין השולחן (וכל הכלים) לא נמשח בשמן המשחה.

ת. בכלים מיירי ולא בקרבן.¹

ש. בהנ"ל. לכאור' התשובה על שאלה ראשונה, ולכאור' עדיין צ"ב ב' השאלות האחרונות.

ת. היינו הך.²

ש. שם. פרש"י וז"ל, ויביאו את המשכן וגו'. שלא היו יכולין להקימו ולפי שלא עשה שום מלאכה במשכן הניח לו הקב"ה הקמתו כו' עכ"ל, קצת יש לשאול למה זה נחשב שלא עשה משה 'שום מלאכה' במשכן והרי מסר נפשו על המשכן להראות תבנית כל דבר כדפרש"י נשא ז' א' וכדלעיל.

ת. מעשה לא עשה.

ש. פקודי מ' ד'. והבאת את השלחן וערכת את ערכו וגו'. הנה מהפסוקים משמע שמיד כשהכניס השולחן מיד ערך את לחם הפנים עוד לפני שהכניס המנורה, וכן מיד כשהכניס את המנורה מיד הדליק הנרות עוד לפני שהכניס את מזבח הזהב וכן הלאה, והאם כן הוא, או"ד שקודם הכניס את כל הכלים ואח"כ עשה בהם העבודה. (ואם כצד קמא כפי שמשמע בפשוטו מהפסוקים א"כ נמצא מבואר שעשה עבודות במשכן קודם שגמר להעמיד את כל המשכן, שהרי החצר העמיד רק אח"כ כמבואר להדיא בפסוק ל"ג).

ת. כסדר.

ש. פקודי מ' כ'. ויקח ויתן את העדת אל הארץ וישם את הבדים על הארץ ויתן את הכפרת על הארץ מלמעלה. יש לשאול למה נתן הבדים בין נתינת העדת אל הארץ לבין נתינת הכפרת על הארץ, ולמה לא שם את הבדים או קודם נתינת העדות או אחר נתינת הכפורת. ולכאור' קצת צ"ב.

ת. ס"ת הראשון.

תשובות הגר"ח (כת"י)

¹שו"ר שמרן שליט"א כבר הקשה כן בטעמא דקרא וז"ל שם, ויביאו את המשכן וגו' ואת לחם הפנים. נראה דהאי ואת לחה"פ היינו הסניפים של לחה"פ דאי לחה"פ ממש למה עשאוה כיון שעדיין לא הקימו את המשכן עד א' בניסן וכי הי' מונח על השלחן ד' חדשים. ועוד יל"פ דלח"פ ממש הביאו דתנן במנחות מ"ט א' אין מחנכין את השלחן אלא בלח"פ וענין חינוך שייך לעושי המלאכה ולכן הכינו לחה"פ ולח"פ אינו נפסל בלינה והקב"ה שמרם לחם חם עד שהקימו המשכן ונתנוהו ומה"ט גם הכינו שמן למאור וקטרת הסמים שכ"ז צריך לחינוך כדתנן במנחות שם. עכ"ל מרן שליט"א שם.

²היינו שהתשובה הנ"ל כן מיישב גם ב' השאלות האחרונות, וצ"ב כיצד. והגרא"ש קניבסקי שליט"א כתב לן: את לחם הפנים הביאו בשעת הקמת המשכן.

על שו"ע או"ח ומשנה ברורה

(כאמור מכבר, לבקשת מרן שליט"א, אין לסמוך ע"ז למעשה)

ש. פדיון הבן. ראיתי מובא מקיצור דיני ברית מילה ופדיון הבן (אות ע"ה) שנשאל מרן שליט"א בזה"ל: האם מותר להלביש לתינוק תכשיטי נשים בפדיון הבן או שיש חשש לא ילבש. והשיב מרן שליט"א שם: לכאורה אין לעשות כן. ע"כ. ולכאור' יש לשאול מדאיתא במגילה כ"ז ב' שהבנות והכלות של רב הונא כיסוהו בבגדיהם וכך נתקיימה ברכתו של רב לרב הונא, דלכאור' מבואר שם דאין בזה משום לא ילבש כי הרי לא יתכן לומר שנתקיימה ברכתו של רב לרב"ה במעשה האסור (ולא עוד אלא איסור דאורייתא). ולכאור' צ"ב.

ת. לאחר מיתה אין מצוה.

ש. בהנ"ל. צ"ב דהא לא מיירי שם שנפטר אז רב הונא.

ת. לא להלבישוהו רק כיסוהו.

ש. בהנ"ל. האם מותר ליתן תכשיטין סתם ולא תכשיטי נשים.

ת. לא.

<<< נשמח מאד מאד להערות הארות וביאורים לתשובות מרן שליט"א הנ"ל.

<<< מצורף קובץ נוסף של חידו"ת על פרשיות ויקהל פקודי, מתוך ספרנו מאור אהרן שי"ל בשנת תשס"ט, ונשמח להערות והארות בס"ד.

<<< אפשר בס"ד להשיג אצלנו במייל את ספרי התשובות שכבר הודפסו בס"ד ושאר ספרים אי"ה.

<<< ניתנת הרשות ואף מצוה גדולה היא למי שיש בידו וברשותו האפשרות להעביר הלאה את התשובות לכל מאן דבעי, אם ע"י אימייל ואם ע"י שידפיסו, הכל כדי לזכות את הרבים ולהגדיל תורה ולהאדירה, ולציין כתובתינו ע"מ שאם יהיו הערות והארות יוכלו לשולחם אלינו בעזרת השי"ת.

בברכה מרובה, אהרן בן הגאון הגדול רבי יעקב הלוי שליט"א גרנדש,

חזון איש 2/2 ת"ד 3096

זכרון יעקב, ארץ ישראל, פל": 0548408381